

WSPIERANIE NIEMOWLĄT ZALEŻNYCH OD SZTUCZNEGO KARMIENIA

W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

Wytyczne dla pracowników pierwszej linii (w tym personelu zajmującego się zdrowiem, żywieniem i ochroną dzieci)

Niemowlęta i małe dzieci żywione produktami zastępującymi mleko kobiece (BMS), takimi jak mieszanka dla niemowląt, są narażone na wysokie ryzyko niedożywienia, choroby i śmierci w sytuacjach kryzysowych. Działaj natychmiast, by je chronić oraz wspierać matki i innych opiekunów, aby zminimalizować ryzyko i zaspokoić potrzeby żywieniowe niemowląt.

W sytuacjach kryzysowych stosowanie BMS wymaga kontekstowego, skoordynowanego i stałego pakietu opieki i wykwalifikowanego wsparcia w celu ochrony i wsparcia WSZYSTKICH dzieci (zarówno karmionych, jak i niekarmionych piersią). Zapoznaj się z infografiką [Planowanie i zarządzanie interwencjami w zakresie sztucznego karmienia w sytuacjach kryzysowych](#), aby uzyskać wskazówki, jak ustanowić takie wsparcie.

1 Dokładnie sprawdź kwalifikacje do wsparcia BMS przez ocenę 1:1¹

Potrzeby w zakresie sztucznego karmienia należy określić na podstawie indywidualnej oceny wykwalifikowanego pracownika ochrony zdrowia lub pracownika ds. żywienia, przeszkolonego w zakresie karmienia piersią i żywienia niemowląt.

Bezpieczniejsze alternatywy nie są możliwe

- Odciągnięte mleko matki.
- Wznowienie karmienia piersią (relaktacja).
- Karmienie piersią przez zdrową kobietę inną niż matka dziecka.
- Mleko kobiece od dawcy.

Wskazania krótkoterminowe

- Ciężko chora matka.
- Relaktacja (mieszanka dla niemowląt od urodzenia jako uzupełnienie).
- Oczekiwanie na inne bezpieczniejsze alternatywy.
- Zwiększenie produkcji mleka w celu powrotu do wyłącznego karmienia piersią (poniżej 6.mż.)
- Krótkotrwała separacja.

Wskazania długoterminowe

- Niekarmienie piersią przed sytuacją kryzysową.
- Żywienie zastępcze w przypadku HIV.
- Matka zmarła lub nieobecna.
- Rzadki stan chorobowy.²
- Matka odrzuciła niemowlę.
- Osoby, które doświadczyły przemocy seksualnej i ze względu na płeć (SGBV), które mogą nie być gotowe karmić piersią.

2 Ustal, czy BMS może być higienicznie używany w domu

Co jest potrzebne	Mieszanka w proszku dla niemowląt od urodzenia	Gotowa do użycia mieszanka dla niemowląt od urodzenia
Pitna woda	Tak	
Środki do mycia rąk	Tak	Tak
Czyste i suche miejsce przechowywania	Tak	Tak
Źródło ciepła	Tak	Tak
Urządzenia do mycia (bezpieczna woda i zlew/miska do mycia naczyń)	Tak	Tak

Jeżeli źródło ciepła i urządzenia do mycia nie są dostępne użyj jednorazowych kubków.

Czy można dostarczyć zestaw BMS zapewniający higieniczne przygotowanie w domu?

Tak Zapewnij zestaw **Nie** Zapewnij karmienie na miejscu z dostępem 24/7.

3 Dyskretnie zapewnij BMS i powiązane zaopatrzenie (zestaw BMS)

Odpowiedni* BMS, który jest oznakowany we właściwym języku i jest zgodny z Kodeksem WHO.

* Zapoznaj się z infografiką [Planowanie i Zarządzanie Interwencjami w Zakresie Sztucznego Karmienia w Sytuacjach Kryzysowych](#), aby uzyskać wskazówki dotyczące tego, co stanowi odpowiedni BMS, w zależności od wieku dziecka i kontekstu.

Wyposażenie do przechowywania, przygotowywania i czyszczenia

Kubeczek do karmienia

Bezpieczna woda

Wsparcie higieniczne

4 Doradź i pokaż jak karmić dziecko tak bezpiecznie jak to możliwe

Prawidłowe, higieniczne przygotowanie* zademonstrowanie 1-1

Pamiętaj! Nadmierne i niedostateczne rozcieńczenie jest **NIEBEZPIECZNE**

Karmienie responsywne

Karmienie kubeczkiem³ zademonstrowanie 1-1

Pamiętaj! Butelki do karmienia **NIE SĄ** zalecane

Gdzie i kiedy szukać pomocy medycznej

Bezpieczne przechowywanie w czystym i suchym miejscu

***Instrukcje przygotowania**

Kroki	Mieszanka w proszku dla niemowląt	Gotowa do użycia mieszanka dla niemowląt
1	Dokładnie umyj ręce wodą z mydłem przez co najmniej 20 sekund.	
2	Starannie wysterylizuj sprzęt do karmienia (np. kubek) i do przygotowywania. Zapewnij czystą powierzchnię do przygotowania.	
3	Zagotuj świeżą, bezpieczną wodę. Pozostaw wodę pod przykryciem do ostygnięcia do temperatury nie niższej niż 70°C. Wskazówka: schłodzenie 1 litra wody do temperatury 70°C zajmuje około 30 minut - nie czekaj dłużej.	X
4	Postępując zgodnie z instrukcjami dotyczącymi produktu, połącz odpowiednią ilość gorącej wody z dokładną ilością proszku w wyczyszczonym i wysterylizowanym dzbanku pomiarowym (używając miarki dołączonej do produktu).	X
5	Dobrze wymieszaj wyczyszczoną i wysterylizowaną łyżką.	X
6	Ostudź przygotowaną mieszankę, tak żeby była letnia, a nie gorąca, sprawdzając na wewnętrznej stronie nadgarstka.	X
7	Wlej mieszankę do czyszczonego i wysterylizowanego kubka do karmienia i podaj niemowlęciu.	
8	Wyrzuc mieszankę, która nie została spożyta w ciągu 2 godzin (wymieszaj z jedzeniem rodziny lub zjedz sam jako opiekun/zaproponuj starszemu członkowi rodziny).	
9	Po użyciu dokładnie wyczyść sprzęt do karmienia i przygotowywania.	

5 Ustal harmonogram regularnych kontroli (co 2 tygodnie lub częściej)

Monitoruj wzrost i zdrowie

Ponownie oceń spełnianie kryteriów do wsparcia BMS, w tym realność bezpieczniejszych opcji (np. relaktacji)

Doradź w zakresie żywienia niemowląt i małych dzieci oraz innych kwestii (w razie potrzeby)

Uzupełnij BMS

Sprawdź samopoczucie opiekuna

Zaleć skorzystanie z dodatkowych usług (w razie potrzeby)

Pamiętaj! Podobnie jak leki, BMS mogą być konieczne i ratować życie, ale należy je podawać ostrożnie, tylko w razie potrzeby oraz pod ścisłą kontrolą i monitorowaniem.

6 Powtarzaj krok 5 aż dziecko będzie mogło być karmione mlekiem matki lub osiągnie wiek co najmniej 6.miesiący*

BMS należy zapewniać tak długo, jak niemowlę tego potrzebuje.

Pamiętaj! Pracownicy ochrony zdrowia i ds. żywienia mają zawodowy obowiązek chronić, promować i wspierać zalecane praktyki żywienia niemowląt i małych dzieci. Karmienie piersią ratuje życie w sytuacjach kryzysowych. Kodeks WHO wzywa Cię do zapewnienia, aby opiekunowie i ich dzieci byli chronieni przed szkodliwymi praktykami marketingowymi podczas Twojej opieki. Kodeks WHO jest szczególnie ważny w sytuacjach kryzysowych.

Pracownicy ochrony zdrowia i ds. żywienia powinni zawsze przestrzegać Kodeksu WHO.

* Mleka inne niż mieszanka dla niemowląt od urodzenia mogą być stosowane jako BMS u dzieci w wieku 6.miesiący i starszych (np. pełnotłuste mleko UHT)

1 Jeżeli ocena na poziomie indywidualnym, wsparcie i kontrola nie są możliwe, na przykład w przypadku utrudnionego dostępu do populacji, należy skonsultować się z organem koordynującym IFE.
2 Odwołaj się do WHO, aby uzyskać informacje na temat niewielkiej liczby akceptowalnych powodów medycznych: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/69938/WHO_FCH_CAH_09.01_eng.pdf

3 Jeżeli butelki są używane przez opiekunów, działaj w celu ograniczenia ryzyka. Patrz 6.23 w OG-IFE